

VIRITTÄJÄ

KOTIKIELEN SEURAN AIKAKAUSLEHTI

2020

124.

VUOSIKERTA

Päätoimittaja Hanna Lappalainen
Varapäätoimittaja Johanna Komppa

Toimitussihteeri Markus Lakaniemi

Kirjallisuustoimittaja Mikko T. Virtanen

Verkkotoimittaja Johanna Komppa

Taloudenhoitaja Helena Nurmikari

Mari Siirainen (puheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Maria Ahlholm (Helsingin yliopisto)
Markku Haakana (Helsingin yliopisto)
Helena Halmari (Sam Houston State University)
Suvi Honkanen (Helsingin yliopisto)
Vesa Jarva (Jyväskylän yliopisto)
Scott Jarvis (University of Utah)
Lauri Karttunen (Stanford University)
Leelo Keevallik (Linköpings universitet)
Leena Kolehmainen (Turun yliopisto)
Tommi Kurki (Turun yliopisto)
Niina Lilja (Tampereen yliopisto)

Liina Lindström (Tartu Ülikool)
Leena Niiranen (UiT Norges arktiske universitet)
Krista Ojutkangas (Turun yliopisto)
Toini Rahtu (Helsingin yliopisto)
Jari Sivonen (Oulun yliopisto)
Paula Sjöblom (Turun yliopisto)
Mirja Tarnanen (Jyväskylän yliopisto)
Stefan Werner (Itä-Suomen yliopisto)
Jussi Ylikoski (Oulun yliopisto / Sámi allaskuvla)

Sisälllys

AALTO, TIINA Ukon jäljet paikoissa ja paikannimissä. Tutkimus <i>ukko</i> -elementin sisältävästä nimestöstä	www
AHOLA, SARI Sujuvaa mutta viron kielen vaikutusta. Yleisten kielitutkintojen arvioijien käsityksiä vironkielisten suomenoppijoiden suullisesta taidosta (Fluent but influenced by Estonian. Rater perceptions of the spoken Finnish skills of L1 Estonian speakers in National Certificate exams)	217
DE SMIT, MERLIJN Monipuolinen esitys (lähes) tuntemattomasta maanlain-suomennoksesta (Harri Uusitalo: <i>Tausta, tekijä ja kieli. Filologinen tutkimus Aitolahden koodexin lainosuomennoksesta</i>)	294
DUVALON, OUTI Onko <i>no</i> -partikkelilla merkitys? (Heidi Vepsäläinen: <i>Suomen no-partikkeli ja vastaaminen kysymyksiin keskustelussa</i>)	123
EILOLA, LAURA Keholliset ja materiaaliset sananselityssekvenssit aikuisten S2-lukutaito-opiskelijoiden luokkahuonevuorovaikutuksessa (Embodied and material word explanations in adult literacy-training classroom interactions)	243
ESKOLA, KSENIA Suomalaisten kokemuksia etunimiensä käytöstä Venäjällä (The experience with Finnish given names in Russia)	477
HAMUNEN, MARKUS Kielioppi kerrosten ja kytkentöjen verkostona (Urpo Nikanne: <i>Conceptual semantics. A micro-modular approach</i>)	302
HOLOPAINEN, SAMPSA Indo-Iranian borrowings in Uralic. Critical overview of sound-substitutions and distribution criterion	www
HUUMO, TUOMAS – GRÜNTAL, RIHO Partitiivin muotokuva (Matti Larjavaara: <i>Partitiivin valinta</i>)	600
HUUMO, TUOMAS – SIVONEN, JARI Suuryö kielen kohdennusjärjestelmästä (Leonard Talmy: <i>The targeting system of language</i>)	137
JARVA, VESA Etymologia ja epäsäännöllisyyden haasteet (Jeongdo Kim: <i>Hulisemisesta hulinaksi. Onomatopoeettisuuden haalistuminen suomen fonesteemisten substantiivien valossa</i>)	290
JÄÄSKELÄINEN, ANNI Vieläkö on syytä pohtia <i>sti</i> -suffiksin olemusta?	555
KAUPPINEN, ANNELI Ajalla on paikkansa (Maija Surakka: <i>Ajan paikka. Ajanilmausten kehityspolkuja lasten kielessä</i>)	110
KIM, JEONGDO Hulisemisesta hulinaksi. Onomatopoeettisuuden haalistuminen suomen fonesteemisten substantiivien valossa	www
KOK, MARIA – PAALAMO, KATERINA Uusia apuneuvoja karjalan kielen opiskeluun ja elvyttämiseen (Eila Jahn [toim.]: <i>Sanari. Karjala-suomi</i> ; Eila Jahn [toim.]: <i>Karjalan bukvari</i> ; Matti Jeskanen: <i>Karjalan grammari kaikella rahvahalla 1. Kirjuta da luve putilleh. Tavan tallaaajan varsinaiskarjalan kielioppi 1. Äänneet ja kirjoittaminen</i>)	615
KOLEHMAINEN, LEENA Atlas Ruhrin metropolialueen kielimaisemasta (Evelyn Ziegler, Heinz Eickmans, Ulrich Schmitz, Haci-Halil Uslucan, David H. Gehne, Sebastian Kurtenbach, Tirza Mühlen-Meyer & Irmi Wachendorff: <i>Metropolenzeichen. Atlas zur visuellen Mehrsprachigkeit der Metropole Ruhr</i>)	143

KOMPPA, JOHANNA – LAPPALAINEN, HANNA Suunvuoro	3
KORPIJAAKKO-HUUHKA, ANNA-MAIJA Foneettinen tutkimusmatka hätäpuheluiden prosodiikkaan (Lauri Tavi: <i>Prosodic cues of speech under stress. Phonetic exploration of Finnish emergency calls</i>)	593
LAALO, KLAUS Väitöskirja viron kielen partitiivin ja illatiivin variaatiosta (Ann Siiman: <i>Vormikasutuse varieerumine ning selle põhjused osastava ja sisseütleva käände näitel</i>)	596
LAASANEN, MIKKO Saussurelaisen kielikäsitteilyn kritiikki. Muutampia näkökulmia ja vasta-argumentteja (On the critique of the Saussurean concept of language. Some perspectives and counterarguments)	64
LAHTI, EMMI Maahanmuuttokeskustelun retoriikkaa	www
LAINIO, JARMO – GYNNE, ANNALIINA Raija Kangassalo 1953–2020	583
LAPPALAINEN, HANNA Suunvuoro	319
LARJAVAARA, MATTI Metalingvistisia näkökulmia (Markus Hamunen, Tommi Nieminen, Tapani Kelomäki & Hannele Dufva. [toim.]: <i>Käänteitä ja käsitteitä. Näkökulmia kielitieteelliseen keskusteluun</i>)	448
LAURANTO, YRJÖ Suunvuoro	159
LEHTI-EKLUND, HANNA Ruotsalaista kielipolitiikkaa ja kielenhuoltoa (Olle Josephson: <i>Språkpolitik</i>)	311
LESONEN, SIRKKU Vaihtelu vahvuutena. Neljän suomi toisenä kielenä -oppijan kielenkehittyminen dynaamisesta käyttö pohjaisesta näkökulmasta	www
LÖNNROTH, HARRY Suomalaista ruotsia keskialjalta nykypäivään (Marika Tandefelt [toim.]: <i>Finländsk svenska från medeltid till 1860</i> ; Marika Tandefelt [toim.]: <i>Finländsk svenska från 1860 till nutid</i>)	608
MANTILA, HARRI – LEIVISKÄ, MATTI Pyhäjoki – murreraja ja vanha valtaraja? (River Pyhäjoki – an old dialect boundary and a state border?)	412
MARTIN, MAISA Kirsti Siitonen 1951–2020	279
MARTIN, MAISA – PAJUSALU, RENATE Kirjoitusprosessi suurennuslasin alla (Olga Gaitšenja: <i>Venekeelsete eesti keele õppijate kirjutamisprotsess</i>)	438
MIKHAILOV, MIKHAIL – TOMMOLA, HANNU Slaavilaisen verbiaspektin vastineet suomessa. Tilastollista näyttöä puola–suomi–puola-aineistosta (Edyta Jurkiewicz-Rohrbacher: <i>Polish verbal aspect and its Finnish statistical correlates in the light of a parallel corpus</i>)	442
MÄNTYLÄ, EVELIINA <i>Uskallakin kommentoia tähän. V_{IMP}kin</i> -alkuinen uhkauskonstruktio (<i>Uskallakin kommentoia tähän</i> ‘Do not dare to comment on this.’ The threat construction beginning with V _{IMP} kin)	501
MÄÄTTÄ, SIMO – SUOMALAINEN, KARITA – TUOMARLA, ULLA Maahanmuuttovastaisen ideologian ja ryhmäidentiteetin rakentuminen Suomi24-keskustelussa (Constructing anti-immigration ideology and group identity in an online conversation thread on the Suomi24 discussion board)	190
NIEMELÄ, HEIDI Kieli(koulutus)politiikka – muutakin kuin julkilausuttua ja virallista sääntelyä (Taina Saarinen, Pirkko Nuolijärvi, Sari Pöyhönen & Teija Kangasvieri [toim.]: <i>Kieli, koulutus, politiikka. Monipaikkaisia käytänteitä ja tulkintoja</i>)	152

NIEMELÄ, HEIDI Piirretty suomen kieli. Piirustusmetodin käyttö kieli-ideologioiden tutkimisessa (Drawn representations of Finnish. The drawing method as a method of investigating language ideologies)	380
NUOLIJÄRVI, PIRKKO Inkerinsuomalaisten kielitutkinto tarkastelun kohteena (Minna Martikainen: <i>Inkeriläisten paluumuutto – suomalaisuutta, kielitaitoa ja kielitutkintoa</i>)	587
NUOLIJÄRVI, PIRKKO – PAUNONEN, HEIKKI – IVARS, ANN-MARIE – TANDEFELT, MARIKA Bengt Nordberg 1936–2019	283
PAHIKKALA, JUSSI Lounaismurteiden translatiivisia verbityyppjä	103
PALANDER, MARJATTA Monikielinen Oulu (Harri Mantila, Maija Saviniemi & Niina Kunnas [toim.]: <i>Oulu kieliyhteisönä</i>)	131
PALDANIUS, HILKKA Pohdintaa, selostamista ja tulkintaa. Historian esseen tekstilaji tiedonalan tekstitaitojen näkökulmasta	www
PATRONEN, OUTI Raja-Karjalan ortodoksien nimenvallinta ja ristimänimi-valikoima 1890–1914 (Selection and repertory of given names among the Orthodox population in Border Karelia in 1890–1914)	84
PEHKONEN, SAMU <i>Huh huh</i> asennoitumisena fyysiseen rasitukseen (<i>Huh huh</i> as an expression of physical effort)	33
PITKÄNEN-HEIKKILÄ, KAARINA Kääntäjän vaistomaiset ratkaisut ja myöhempi ymmärrys (Kersti Juva: <i>Löytöretki suomeen</i>)	464
RAITANIEMI, MIA Keskusteluntutkijoiden kooste vuoronalkuisista partikkeleista (John Heritage & Marja-Leena Sorjonen [toim.]: <i>Between turn and sequence. Turninitial particles across languages</i>)	147
RANTALA, KATRIINA Uusia näkökulmia kielenoppimisen laajoihin mahdollisuuksiin (Lari Kotilainen, Salla Kurhila & Jyrki Kalliokoski [toim.]: <i>Kielenoppiminen luokan ulkopuolella</i>)	611
ROUHIKOSKI, ANU Nollapersoona ja modaaliverbi Kelan virkailijoiden direktiiveissä (Zero-person subjects and modal verbs in directives. A study of employees at the Social Insurance Institution of Finland)	320
SALMINEN, JUTTA Epäilemisen merkitys. <i>Epäillä</i> -sanueen polaarinen kahmattomuus kiellon ja kielteisyyden semantiikan peilinä	www
SALOMAA, ELINA ”Nyt Litti järki käteen!” Televisiolle suunnatut direktiivit #ylemmfutis-tviiteissä (“Get real, Littti!” Directives addressed to the television in tweets with the hashtag #ylemmfutis)	352
SALOMAA, ELINA Television ja Twitterin risteyksessä. Sosiaalinen televisio vuorovaikutuksen ja mediatapahtumaan osallistumisen välineenä	www
SARHIMAA, ANNELI Uraauurtava kokonaisuus karjalan kieliopista kautta aikojen (Irina Novak, Martti Penttonen, Alekski Ruuskanen & Lea Siilin: <i>Karjala kieliopissa. Fonetikan ja morfologian vertaileva tutkimus</i>)	312
SATOKANGAS, HENRI Kertomus Kotikielen Seuran 144. toimintavuodesta	287
SCOTSON, MIA Korkeakoulutetut kotoutujat suomen kielen käyttäjinä. Toimijuus, tunteet ja käsitykset	www
SIVONEN, JARI Konstruktio tutkimus tavan infinitiiveistä (Markus Hamunen: <i>Tavattomat infinitiivit. Eräiden myötätapahtumisen infinitiivirakenteiden konstruktiokielioppia suomen murteissa</i>)	117

TAVI, LAURI Hädänalaisen puheen prosodia. Foneettisia tutkimuksia suomalaisista hätäpuheluista	www
TEERI-NIKNAMMOGHADAM, KRISTA – KELLONIEMI, TIINA – HUUMO, TUOMAS Bussissa <i>takana</i> vai letkan <i>perässä</i> ? Sijainnin ilmaiseminen liikuvan kiintopisteen sisäpuolella ('At the back' of a bus or 'at the end' of a line. How Finnish grams code the location of entities inside a moving container)	161
TERVOLA, MAIJA – VAINIO, SEPPÖ – HÄIKIÖ, TUOMO Potilassanaston hallinta terveydenhuoltoalalla. Maahanmuuttajataustaisten lääkärin ja asioimistulkkioiskelijoiden sananmerkityksen tarkkuus (Knowledge of patient vocabulary in the healthcare sector. Accuracy of word meaning among immigrant physicians and community interpreter students)	4
TORVINEN, MERJA Käännösstrategiat ja diskurssit. Analyysi 1600–1800-lukujen ranskalaisista Lapin-kuvauksista ja niiden moderneista suomennoksista	www
UUSITALO, HARRI Keskiaikainen Isä meidän -rukous	576
VALTONEN, TAARNA Ukon jälkiä seuraamassa: uutta ja perinteistä paikannimistöntutkimuksen saralta (Tiina Aalto: <i>Ukon jäljet paikoissa ja paikannimissä. Tutkimus ukko-elementin sisältävistä nimistä</i>)	298
VIRTANEN, MIKKO T. Suunvuoro	475
VITIKKA, ELINA Referoinnin keinoista ja funktioista populaarissa tietokirjallisuudessa (Olga A. Pilkington: <i>Presented discourse in popular science. Professional voices in books for lay audiences</i>)	458
YLIKOSKI, JUSSI Kielemme kääpiösijoista: prolatiivi, temporaali ja distributiivi (On Finnish dwarf cases: prolative, temporal and distributive)	529

Kirjallisuutta

Aalto, Tiina: <i>Ukon jäljet paikoissa ja paikannimissä. Tutkimus ukko-elementin sisältävistä nimistä</i>	TAARNA VALTONEN	298
Gaitšenja, Olga: <i>Venekeelsete eesti keele õppijate kirjutamisprotsess</i>	MAISA MARTIN & RENATE PAJUSALU	438
Hamunen, Markus: <i>Tavattomat infinitiivit. Eräiden myötätapahtumisen infinitiivirakenteiden konstruktiokielioppia suomen murteissa</i>	JARI SIVONEN	117
Hamunen, Markus – Nieminen, Tommi – Kelomäki, Tapani – Dufva, Hannele (toim.): <i>Käänteitä ja käsitteitä. Näkökulmia kielitieteelliseen keskusteluun</i>	MATTI LARJAVAARA	448
Heritage, John – Sorjonen, Marja-Leena (toim.): <i>Between turn and sequence. Turninitial particles across languages</i>	MIA RAITANIEMI	147
Jahn, Eila (toim.): <i>Karjalan bukvari</i>	MARIA KOK & KATERINA PAALAMO	615

Jahn, Eila (toim.): <i>Sanari. Karjala-suomi</i>	MARIA KOK & KATERINA PAALAMO	615
Jeskanen, Matti: <i>Karjalan grammari kaikella rahva- halla 1. Kirjuta da luve putilleh. Tavan tallaaajan varsinaiskarjalan kielioppi 1. Äänteet ja kirjoit- taminen</i>	MARIA KOK & KATERINA PAALAMO	615
Josephson, Olle: <i>Språkpolitik</i>	HANNA LEHTI-EKLUND	311
Jurkiewicz-Rohrbacher, Edyta: <i>Polish verbal aspect and its Finnish statistical correlates in the light of a parallel corpus</i>	MIKHAIL MIKHAILOV & HANNU TOMMOLA	442
Juva, Kersti: <i>Löytöretki suomeen</i>	KAARINA PITKÄNEN-HEIKKILÄ	464
Kim, Jeongdo: <i>Hulisemisesta hulinaksi. Onomato- poieettisuuden haalistuminen suomen fones- teemisten substantiivien valossa</i>	VESA JARVA	290
Kotilainen, Lari – Kurhila, Salla – Kalliokoski, Jyrki (toim.): <i>Kielenoppiminen luokan ulkopuolella</i> . . .	KATRIINA RANTALA	611
Larjavaara, Matti: <i>Partitiivin valinta</i>	TUOMAS HUUMO & RIHO GRÜNTAL	600
Mantila, Harri – Saviniemi, Maija – Kunnas, Niina (toim.): <i>Oulu kieliyhteisönä</i>	MARJATTA PALANDER	131
Martikainen, Minna: <i>Inkeriläisten paluumuutto – suomalaisuutta, kielitaitoa ja kielitutkintoa</i>	PIRKKO NUOLIJÄRVI	587
Nikanne, Urpo: <i>Conceptual semantics. A micro- modular approach</i>	MARKUS HAMUNEN	302
Novak, Irina – Penttonen, Martti – Ruuskanen, Aleksi – Siilin, Lea: <i>Karjala kieliopeissa. Fonetiikan ja morfologian vertaileva tutkimus</i>	ANNELI SARHIMAA	312
Pilkington, Olga A.: <i>Presented discourse in popular science. Professional voices in books for lay au- diences</i>	ELINA VITIKKA	458
Saarinen, Taina – Nuolijärvi, Pirkko – Pöyhönen, Sari – Kangasvieri, Teija (toim.): <i>Kieli, koulutus, politiikka. Monipaikkaisia käytänteitä ja tulkintoja</i>	HEIDI NIEMELÄ	152
Siiman, Ann: <i>Vormikasutuse varieerumine ning selle põhjused osastava ja sisseütleva käände näitel</i> . . .	KLAUS LAALO	596
Surakka, Maija: <i>Ajan paikka. Ajanilmausten kehitys- polkuja lasten kielessä</i>	ANNELI KAUPPINEN	110
Talmy, Leonard: <i>The targeting system of language</i>	TUOMAS HUUMO & JARI SIVONEN	137
Tandefelt, Marika (toim.): <i>Finländsk svenska från 1860 till nutid</i>	HARRY LÖNNROTH	608
Tandefelt, Marika (toim.): <i>Finländsk svenska från me- deltid till 1860</i>	HARRY LÖNNROTH	608

Tavi, Lauri: <i>Prosodic cues of speech under stress. Phonetic exploration of Finnish emergency calls</i>	ANNA-MAIJA KORPIJAAKKO-HUUHKA	593
Uusitalo, Harri: <i>Tausta, tekijä ja kieli. Filologinen tutkimus Aitolahden koodeksin lainsuomennoksesta</i>	MERLIJN DE SMIT	294
Vepsäläinen, Heidi: <i>Suomen no-partikkeli ja vastaaminen kysymyksiin keskustelussa</i>	OUTI DUVALLOIN	123
Ziegler, Evelyn – Eickmans, Heinz – Schmitz, Ulrich – Uslucan, Haci-Halil – Gehne, David H. – Kurtenbach, Sebastian – Mühlen-Meyer, Tirza – Wachendorff, Irmi: <i>Metropolenzeichen. Atlas zur visuellen Mehrsprachigkeit der Metropole Ruhr . . .</i>	LEENA KOLEHMAINEN	143

Virittäjän verkkohakemisto

Virittäjässä julkaistujen kirjoitusten hakemistotiedot koko julkaisemisen ajalta eli vuosilta 1886–2020 ovat käytettävissä arkistossa osoitteessa <http://journal.fi/virittaja>.

Arkistossa on kaikista noin yhdeksästä tuhannesta julkaistusta kirjoituksesta vähintään perustiedot eli kirjoittajan nimi, kirjoituksen otsikko ja ilmestymisvuosi. Kirjallisuusarvosteluihin on liitetty tiedot arvioituista teoksista, ja artikkeleiden abstraktit ovat luettavissa vuodesta 1995 alkaen.

Tietoihin sisältyy myös asiasanoja (esim. kielenhuolto, sanajärjestys) sekä kirjoituksissa käsitellyjä suomen- ja vironkielisiä sanoja (esim. suomen *elävä ravinto*, viron *õde*). Muunkielisiä sanoja lisätään tietokantaan myöhemmin itämerensuomalaisista kielistä alkaen. Tätä ennen ovat käytössä päivittämättömät pdf-muotoiset sanaluettelot osoitteessa <http://www.kotikielenseura.fi/virittaja-lehti/kirjoituksia-ja-hakemistoja/>.

Verkossa on saatavissa tällä hetkellä kokotekstimuodossa noin 4 500 artikkelia ja kirjoitusta koko ilmestymisen ajalta, ja määrä kasvaa koko ajan digitointiprojektin edetessä. Väitöksenalkajaisitelmät ovat ilmestyneet vain verkossa vuodesta 2005 alkaen. Vuosikerrasta 2002 alkaen painettuina ilmestyneet kirjoitukset julkaistaan verkossa avoimesti aina vuoden viipeellä. Jäsentilaajat voivat rekisteröityä verkkolehden luki-joiksi, jolloin lehden sisältö on avoinna heti ilmestymisestä alkaen.

Palautetta voi lähettää osoitteeseen verkko-virittaja@kotikielenseura.fi.